

Usnesení o EURATOMu

My, níže podepsaní, vyzýváme Evropskou radu, aby v následujících dvou letech svolala konferenci k rozpuštění Evropského společenství pro atomovou energii (EURATOM).

Pro zvýšení efektivity a využití synergických efektů by debata měla začít během jednání o BREXITU. Jaderná velmoc opouštějící EURATOM učiní jednání o nových multilaterálních smlouvách s dalekosáhlými důsledky nevyhnutelným. Současné okolnosti se zdají být výzvou k přerozdělení úkolů Smlouvy o EURATOMu po 60 letech od založení EURATOMu.

My, níže podepsaní, se domníváme, že Smlouva o EURATOMu by měla být brzy zrušena z následujících důvodů:

Podle předmluvy účel Smlouvy o EURATOMu spočívá ve vytvoření podmínek nezbytných pro rozvoj mocného evropského jaderného průmyslu; nicméně po 60 letech je toto tvrzení zastaralé. Navzdory obrovské politické podpoře během tohoto dlouhého období se výsledky využívání jaderné energie nezlepšily, spíše naopak. Obnovitelné zdroje energie přebírají vládu nejen z hlediska jejich ekologických a sociálních výhod oproti jaderné energii, ale také z pohledu ekonomiky. Výroba jaderné energie a výstavba nových reaktorů v Evropě v posledních letech klesaly, zatímco podíl ostatních zdrojů energie na dodávkách elektřiny v Evropě neustále rostl. Podpora poskytovaná jedné formě energie vycházející z primárního práva je proto zastaralá a neoprávněná. Má ještě větší dosah: cíle stanovené ve Smlouvě o EURATOMu nutí Evropskou komisi, aby vykazovala jedinečné preferenční zacházení s jadernou energií oproti všem ostatním typům zdrojů vyrábějících elektrickou energii. Tato povinnost je trvalá a brání pokroku, neboť Smlouva neobsahuje pravidla upravující ukončení Smlouvy.

Pokud se týká jaderné energie, Evropská unie by se v budoucnu měla omezit na řešení problémů a nebezpečí pramenících z jaderné energie. Související úkoly by měly být přeneseny do příslušných oddílů Smlouvy o Evropské unii (SEU) a Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), čímž se zajistí jejich naplnění. Všechny nezbytné předpisy by měly být přímo realizovatelné platnými předpisy EU. Toto přeskupování kompetencí poskytuje příležitost zahrnout důležité aspekty jaderného průmyslu, které nejsou dosud regulované EURATOMem. Neexistují opodstatněné argumenty, proč by důsledky jaderného průmyslu neměly spadat pod právní předpisy EU týkající se ochrany životního prostředí. Pravidla pro celou EU by nabízela nejlepší řešení pro usměrňování následujících záležitostí:

- Ukládání radioaktivního odpadu a vyřazování jaderných elektráren z provozu – jsou vyžadována řešení přesahující generace a státní hranice, všechny nezbytné náklady musí být hrazeny operátory, povinné důkazy o zajištění odpovídajících rezerv musí být požadovány.
- Nouzová ochrana – musí být vypracován celoevropský pohotovostní plán připravenosti a reakce (EP&R), potenciální náklady na odpovídající opatření musí být hrazeny těmi, kteří vytvářejí riziko. Při přípravě těchto nouzových scénářů musí být posouzeno nebezpečí zemětřesení, snižující se jaderná bezpečnost z důvodu prodloužení životnosti jaderných elektráren, stejně jako zranitelnost vůči vnějším hrozbám.
- Radiační ochrana - regulace v souladu s principem ALAP (as low as possible, tak nízké, jak je možné) je nutná k ochraně evropských občanů před průmyslovými radiačními riziky. Pohotovostní předpisy umožňující úroveň vyššího záření v případě úniku radioaktivních látek v důsledku nehod již nebudou tolerovány.
- Jaderná odpovědnost – musí být vypočítán závazný a jednotný režim jaderné odpovědnosti pro provozovatele jaderných elektráren dostatečně pokrývající potenciální škody a musí vstoupit okamžitě v platnost.
- Nešíření jaderných zbraní – země s jadernou energií a země bez jaderné energie musí spolupracovat při vytváření režimu nešíření, který by byl komplexnější a transparentnější než režim Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE).
- Výzkum - evropský výzkum bude financován a veden bez privilegií pro některé disciplíny, a bude místo toho sloužit vyšším a transparentním cílům pro blahobyt společnosti. V souvislosti s jadernou energetikou by měl pokračovat pouze výzkum ukončení jaderného věku – především se zaměřením na vyřazení jaderných elektráren z provozu a konečného uložení jaderného odpadu.
- Národní regulační orgány - způsob jejich jmenování do funkce by měl být diskutován a v případě potřeby znovu definován.
- Jaderná bezpečnost jaderných elektráren – prodloužení životnosti jaderných elektráren (PLEX) musí být předmětem závazného procesu posuzování vlivů na životní prostředí (EIA), který otevřeně zkoumá další rizika způsobená degradací materiálu. Pokusy o harmonizaci povolení nových typů reaktorů v celé EU nejsou přijatelné.
- Účast nestranných odborníků během rozhodování v oblasti jaderné energie je nezbytná. Mezinárodní úmluvy (ESPOO/EIA a Aarhuská/Environmentální informace a účast veřejnosti) musí být aplikované v jaderné oblasti bez omezení.

Není-li možné uspořádat konferenci k rozpuštění EURATOMu v příštích dvou letech, země bez jaderné energie a země postupně vyřazující jaderné elektrárny by měly odstoupit od Smlouvy o EURATOMu a ukončit finanční příspěvky do rozpočtu EURATOMu.